

ลูกสำรอง ตัวแทนรังนกเทียม (ยางไม้ชนิดหนึ่ง)

บิ๊นท์ใหม่ที่ผ่านมา ผู้เขียนได้เดินทางท่องเที่ยวแบบลิ้มแลไปเลย เหมือนคนหิวกระหายอยากจะทำอาหาร อยากจะกิน อยากจะนอนพัก อยากจะเล่นไวโอลิน ทั้งวันไม่อยากทำงานเลย ผู้อ่านเป็นเช่นนั้นหรือไม่

ก่อนที่จะเดินทางไป ภรรยาได้เตือนผู้เขียนว่า “จะไม่มีเรื่องงานมาเกี่ยวข้องกับเลยนะ” ผู้เขียนตอบแบบลิงโลดไปเลยว่า “ตลกจ้” ดังนั้น จุดมุ่งหมายแรกที่เราจะไปจังหวัดกาญจนบุรี หรือเมืองกาญจน์ที่อดีตมีเจ้าเมืองชื่อขุนแผน ขุนแผนนี้แหละที่ผู้เขียนมีความฝ�ใจเลยว่า จะต้องเก่งแบบขุนแผนให้ได้ เพราะขุนแผนเก่งจริงๆ มีเมียเยอะ แม้กระทั่งฝ�ยังเอามาทำเมียได้เลย แต่เมื่อผู้เขียนโตขึ้นมาจึงรู้ว่าถ้าเป็นแบบขุนแผนแล้ว จะทำให้ครอบครัวมีแต่ความเดือดร้อน หากความสงบสุขไม่ได้ สู้ฝ�คนเดียวฝ�เดียวไม่ได้

เมื่อถึงกาญจนบุรีแล้ว ได้เข้าที่พักเป็นรีสอร์ทที่ทรูหรา คั้นละหลายพันบาทในช่วงเทศกาลสำคัญ แต่ถ้าเป็นวันธรรมดาแล้ว ราคาค่าที่พักไม่ถึงพันบาท

สิ่งแรกที่ได้รับคือ เวลคัมดริงก์ (welcome drink) คือเครื่องดื่มต้อนรับ ในวันนั้นผู้เขียนได้รับน้ำแก๊กชวยชนิดเย็นจัด จืดสนิท ไร้ความหอม เห็นไหมครับว่า สิ่ง

แรกที่ลูกค้าได้รับก็ไม่ประทับใจแล้ว พาลให้นึกถึงสิ่งอื่นๆ ของสถานที่แห่งนั้นว่า น่าจะเหมือนน้ำแก๊กชวยแก้วนั้น แต่ผู้เขียนคิดผิดถนัด เพราะอาหารที่นี้อร่อยสะอาด และใช้วัตถุดิบในการประกอบอาหารอย่างดี

ผู้เขียนแอบลอบสังเกตเครื่องดื่มนำมาเสิร์ฟลูกค้าในวันนั้น พบว่าทางรีสอร์ทใส่เป็นคูลเลอร์ (cooler) แช่ด้วยน้ำแข็งชนิดที่เป็นเชนนี้ก็มีคูลเลอร์แล้วครับ เพราะการทำเครื่องดื่มชนิดนี้ต้องแน่ใจว่าจะนำเสนอลูกค้าแบบใด เพราะถ้าใส่น้ำแข็งแช่ไปเลยจะต้องแน่ใจว่า เครื่องดื่มของเรามีความเข้มข้นมากแค่ไหน เพราะเมื่อน้ำแข็งที่ใส่แช่ไปพร้อมกับเครื่องดื่มชนิดนั้นๆ ละลายลง ก็จะทำให้เกิดการเจือจาง รุปลักษณ์ และสี จะหายไปหมด ดังนั้น ผู้อ่านจึงต้องคำนึงถึงข้อนี้ให้มากด้วยครับ

ออกเสาะแสวงหาวัตถุดิบเพื่อแฟนคอลัมน์

พักเมืองกาญจนบุรีได้แค่คืนเดียวต้องกระวนกระวายรีบชวนภรรยากลับกรุงเทพฯ ด่วน และสัญญาที่ให้ไว้กับครอบครัวก็เป็นอันผิดสัญญา หนึ่งๆ เหยยไม่ได้จริงๆ มากกรุงเทพฯ ก็อยู่ไม่ได้เหมือนกัน เพราะก่อนปีใหม่ได้มีแฟนคอลัมน์เขียนจดหมายเข้ามาปรารภกับผู้เขียนเรื่องที่ว่าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กำลังรณรงค์กวาดล้างเรื่องรังนกเทียมที่จะให้ผู้ผลิตเลิกผลิตนั้นว่า ผู้เขียนจะมีทางออกอย่างไรบ้าง ให้ผู้ผลิตมีวิธีเอาตัวรอดอย่างไรบ้าง

แต่มานึกถึงบทความพิเศษเกี่ยวกับ

เครื่องดื่มโบราณที่ชาวบ้านแถบจังหวัดจันทบุรีได้เคยให้สัมภาษณ์กับนิตยสารฉบับหนึ่งไว้ว่า “ลูกสำรองมีสรรพคุณแก้ร้อนใน กระหายน้ำ เป็นยาสมานแผลในกระเพาะอาหาร และคนโบราณยังนิยมนำมาโปะไว้ที่รอบดวงตา เพื่อแก้ตาอักเสบและอักเสบได้อีกด้วย” สรรพคุณดีเหลือหลาย ที่สำคัญให้แทนรังนกปลอมก็ยิ่งได้อีกด้วย

ผู้เขียนไม่รอช้า บึ่งรถไปหาลูกศิษย์ที่เคยเข้ารับการอบรมที่ศูนย์อาชีพและธุรกิจมดิชาน ทันที เหมือนบุญพาวาสนาส่ง เจ้าลูกสำรองนี้ก็ดันมามีที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พอติดพอดี อันที่จริงแล้วลูกสำรองเป็นพืชจากป่าธรรมชาติ ทุกคน

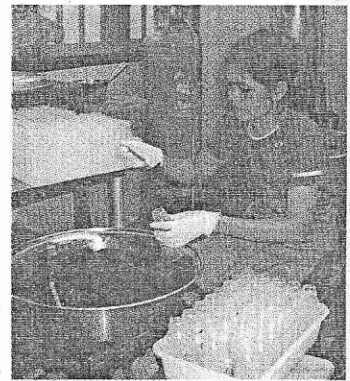
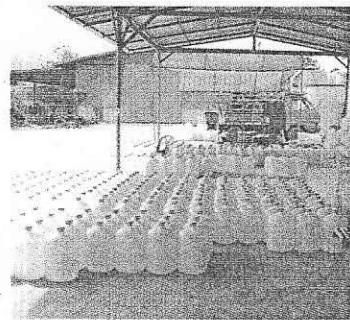
มีสิทธิ์เป็นเจ้าของเหมือนสมุนไพรทั่วไปที่เกิดตามธรรมชาติ

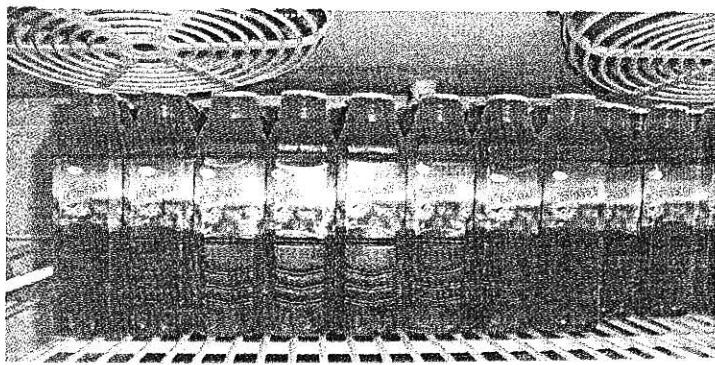
ผู้เขียนเคยสอบถามจากชาวบ้านว่า ลูกสำรองนั้นมีที่จังหวัดไหนบ้าง ได้รับคำตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า เป็นพืชประจำจังหวัดแถบจันทบุรี แต่ไม่แน่ใจว่าที่จังหวัดตราดจะมีหรือไม่ แต่ที่แน่ๆ ผู้เขียนเคยไปพบวางขายอยู่แถวเขมรและลาว แต่ผู้ผลิตเครื่องดื่มนำมาขายอย่างพวกเรายาก ป่าผาดั่งเข้าไปเก็บหาจะดีกว่า เพราะว่าในป่านี้ช่างอันตราย ให้ผู้เก็บของป่าเขาได้ทำมาหากินบ้างดีกว่า

ผู้เขียนทราบมาอีกว่า ลูกศิษย์ท่านนี้เป็นผู้ผลิตเครื่องดื่มลูกสำรองรายใหญ่ และมีกรรมวิธีผลิตลูกสำรองลักษณะที่แตกต่างหนึ่งของอำเภอสอยดาวที่เป็นถิ่นกำเนิดลูกสำรองทีเดียว และยังเป็นผู้ที่ช่วยเหลือชาวบ้านโดยการรับซื้อพืชผลจากชาวบ้านในราคาที่เป็นการจูงใจอีกด้วย

ครอบครัวตัวอย่าง สมควรยกย่อง

ครอบครัว “ทิวาวัฒน์” คือครอบครัวตัวอย่างที่ผู้เขียนยกย่องสำหรับฉบับนี้

ครับ เพราะหลังจากได้พูดคุยกับหัวหน้าครอบครัว คือ คุณสมบัติ และ คุณสนธยา หรือชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า เฮียเฮง และ ซ้อแอ้ว ทราบว่าสองสามีภรรยาคุณนี้ใช้ชีวิตมาด้วยกันแบบหลังชนฝา ตั้งแต่แต่งงานมีครอบครัวใหม่ๆ จนถึงปัจจุบันมีลูกมีหลานที่น่ารัก และถือว่าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในอำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี

เฮียเฮงและซ้อแอ้ว มีบุตรด้วยกัน 3 คน ลูกสาว 2 และลูกชายคนเล็ก หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี บุตรสาวทั้งสองก็ได้เข้ารับการอบรมที่ศูนย์ประมาณกลางปี 2546 ในวิชาน้ำผลไม้ และสมุนไพรบรรจุขวด เนื่องจาก คุณเมธาวี หรือ น้องเมย์ บุตรสาวคนเล็กไม่ยอมไปทำงานที่ไหน จะประกอบกิจการของตัวเอง ส่วนพี่สาวได้แต่งงานมีครอบครัวอยู่ที่อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ปัจจุบันรับราชการอยู่ ก็ได้มานั่งเรียนเป็นเพื่อน

หลังจากวันนั้นประมาณเกือบสามปี น้องเมย์ได้มีกิจการผลิตเครื่องดื่มที่มียอดขายดีมากและเป็นที่ยอมรับในอำเภอนี้

ถามซ้อแอ้วว่า “เลี้ยงลูกอย่างไรหรือครับถึงได้มีจิตสำนึกที่ดี ช่วยเหลืองานบ้าน และรักคุณพ่อคุณแม่แบบนี้” ซ้อแอ้วตอบอย่างตื่นตัวใจว่า “ซ้อแอ้วว่าทำบุญมาดี ถึงสามไม่ได้อ้อ เชื่อพี่พ่อแม่ ไม่สามทะเลเทเมา ว่าง่ายตั้งแต่เล็กๆ แล้วคะ ตอนเรียนหนังสือ ก็ต้องฝากเข้าโรงเรียนประจำในกรุงเทพฯ และชลบุรี ตั้งแต่เด็ก เพราะซ้อแอ้วและเตี้ยต้องทำงานหนักมาก กลัวว่าจะไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน จึงต้องฝากโรงเรียนให้คะ วันเสาร์ก็ไปปรับกลับ วันอาทิตย์หรือวันจันทร์ก็ไปส่ง เด็กๆ จึงช่วยเหลือตัวเองได้เป็นอย่างดี มีความกตัญญูมากคะ”

ที่ว่าน้องๆ มีความกตัญญูต่อบิดามารดาเป็นอย่างไรเองครับ กิจการของครอบครัวจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับซื้อพืชไร่จากชาวบ้าน ซึ่งถือว่าการครอบครัวนี้ได้ช่วยเหลือชาวบ้านเป็นอย่างมาก เนื่องจากบางครั้งชาวบ้านก็ไม่รู้จะไปขายผลผลิตที่เก็บได้ที่ไหน หากเก็บไว้นานก็

จะเสียหาย และต้องมีที่มิทางเก็บยุ่งยากอีก ลำพังชาวบ้านที่ทำเกษตรกรรมก็เหนื่อยจะแย่อยู่แล้ว ยังต้องมากังวลว่าจะขายไม่หมด ขายที่ไหน ก็หมดแรงพอดี

ร้านซันธชัยการเกษตร จึงเป็นแหล่งพึ่งพาอาศัยของชาวบ้าน เมื่อผลิตสินค้าเกษตรมาได้ ถ้าอยากได้ราคาดี ไม่รู้จัก ก็จะมาขายที่ซ้อแอ้ว สินค้าเกษตรที่รับซื้อมาแล้ว ต้องผ่านกรรมวิธีเก็บรักษาเพื่อให้ผลผลิตผลอยู่อย่างดี ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ายุ่งยากมากครับ ไหนจะต้องตาก ไหนจะต้องคัด ไหนจะต้องเก็บอีก ไม่ใช่่ง่ายๆ เลย

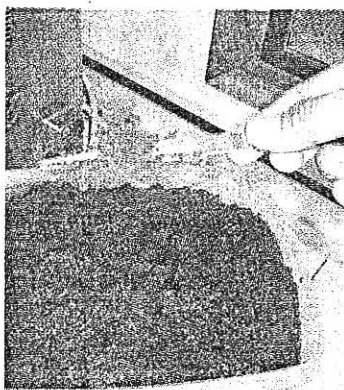
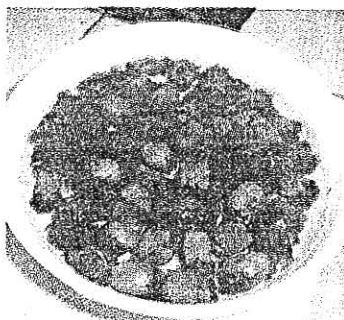
ปัจจุบัน ได้ลูกสาวและลูกชายคนเล็กเป็นหัวเรี่ยวหัวแรง ช่วยเหลือกิจการที่ทำกันมาตั้งแต่โบราณ ตั้งแต่ซบรดงของคุณแลลูกน้อง และอื่นๆ สุดท้ายน้องสองคนจะทำได้ตามกำลัง

ผลิตน้ำดื่มที่ใสและสะอาดจากเบาสอยดาว เท่านั้นไม่พอ วัตถุดิบที่หาได้ที่นี่ก็เพียงจับใส่ขวดได้

เฮียเฮงและซ้อแอ้ว ไม่หยุดนั่งอยู่กับกรช่วยเหลือชาวบ้านเพียงเท่านั้น ซ้อแอ้วสังเกตเห็นว่า น้ำดื่มที่อำเภอนี้ที่ผ่านมาก็เคยมีคุณภาพ ประกอบกับกรรมวิธีการผลิตยังไม่ดีมาตราบฐานเท่าไรนัก จึงหันมาผลิตน้ำดื่มเพื่อให้ชาวสอยดาวได้น้ำดื่มที่สะอาดปราศจากเชื้อโรค และมีมาตรฐานการผลิตที่ถูกขั้นตอน ก็ได้อีกกำเนิดจากแนวความคิดที่ดี ออกจากใจที่บริสุทธิ์ ต้องการให้เพื่อนบ้านมีสุขภาพที่ดี และสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์

เมื่อเห็นว่าทางบ้านมีกิจการน้ำดื่มที่มั่นคงดีแล้ว น้องเมย์จึงสนใจมาเรียนหลักสูตรการผลิตน้ำผลไม้และสมุนไพรบรรจุขวด เพราะจะได้นำไปเพิ่มผลผลิตของทางบ้าน ซึ่งลูกศิษย์คนนี้ได้ทำให้ผู้เขียนผิตหัวงเลยครับ

ขณะนี้ น้องเมย์ผลิตเครื่องดื่มออกสู่ตลาดแล้วหลายตัว ได้แก่ น้ำเก๊กฮวย น้ำลูกสำรอง น้ำเก๊กฮวย และน้ำลำไย โดยผ่าน อย. หมดแล้ว ทุกผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับของตลาด ไม่ว่าในแง่กรรมวิธีการผลิตที่ ถูกต้องได้มาตรฐาน ความ

เอริตรอรีที่รับประกันโดยผู้เขียน และในแง่ราคาขาย เป็นที่ถูกอกถูกใจลูกค้าอย่างมากครับ

ที่นี้เรามาดูเรื่องน้ำลูกสำรองกันดีกว่า ลูกสำรองเป็นไม้ยืนต้น ปลูกบนเขา ถือเป็นพืชสวน แต่ชาวบ้านสามารถเข้าไปเก็บได้ เมื่อเก็บได้ลูกมาแล้วต้องนำมาล้างแดดให้แห้งสนิท จะใช้ก็ต้อนนำมาแช่น้ำให้พอง โดยต้องตัดหัวตัดท้ายเพื่อให้น้ำเข้าได้ แซ่ทิ้งไว้ไม่ถึงครึ่งชั่วโมง นำจะประมาณ 15 นาที ลูกสำรองจะพองและแตกเต็มที่ เต็มซามหรือกะละมังเลยครับ

เมื่อพองได้ที่แล้ว ก็มาถึงขั้นตอนการเลือก ซึ่งไม่ยากและเสียเวลาน้อยมากครับ ต้องมีที่หนีบไว้คอยเลือกเอาเฉพาะที่ฟูหรือที่เป็นเนื้อ ส่วนใยและเปลือกต้องคัดทิ้งทำนผู้อ่านครับ ประโยชน์ของลูกสำรองก็อยู่ที่ใยนี้แหละครับ มันจะเป็นเส้นเล็กๆสรรพคุณช่วยขับเสมหะ แต่ที่ต้องเลือกออกเพราะลูกค้ำนี้มันเป็นเศษและสกปรกแต่แม้ว่าคนขายของเราบอกว่า “ถ้า

อาจารย์ทำรับประทานเอง ตรงนี้อ่าทั้งนะคะ กินไปเลยคะ”

เมื่อได้เนื้อที่คัดมาแล้ว หากจะนำไปผสมลงในน้ำเชื่อมที่ต้มรอไว้ก็ได้ โดยจะต้องนำไปล้างน้ำเชื้อโรคก่อนที่จะบรรจุกับน้ำเชื่อม หรือหากยังไม่ผสมจะเก็บเข้าตู้เย็นก่อนก็ได้ครับ การฆ่าเชื้อใช้วิธีการนี้จะดีที่สุด เพราะหากนำไปต้มจะละ เมื่อรับประทานแล้วจะไม่ชุ่มคอ รู้สึกเหนียวๆ หนึบๆ คล้ายวุ้น

ส่วนวิธีการผลิตน้ำเชื่อมก็ไม่ยุ่งยากครับ เพียงแต่ต้มน้ำใส่ใบเตย และใช้น้ำตาลทรายขาวแบบฟอกกับน้ำตาลทรายแดงไม่ซีโอทั้งนะครับ เป็นน้ำตาลทรายแดงที่เหมือนน้ำตาลทรายขาวแต่สีออกแดงครับ ใส่เพื่อให้หอมและช่วยเรื่องสี แต่ถ้าใส่เพียงน้ำตาลนี้ตัวเดียวก็ไม่ได้ เพราะน้ำเชื่อมจะเหมือนน้ำอ้อยหรือส่าเหล้ารสชาติออกเปรี้ยวๆ แต่ไม่เสีย จึงต้องผสมน้ำตาลทรายขาวช่วยด้วย ส่วนโอที่น้องเมย์บอกว่า “ถ้าใส่แล้วจะอยู่ได้ไม่นานมักจะไม่เสียโอคะ”

ถามน้องเมย์ว่า “หน่วยก้านดีแบบนี้สมเป็นลูกศิษย์ที่จริงจังๆ แล้วคิดค้นสูตรนานไหม” ลูกศิษย์คนเก่ง ตอบว่า “หนูก็ใช้หลักการที่อาจารย์สอนมาปรับคะ แล้วแม่เป็นคนช่างคิดช่างค้นด้วย เพราะแม่ลงมือทำเองเลยนะคะ อยากเห็นพวกเราได้ดื่มได้กินของดีที่มีประโยชน์ และหาได้ที่นี่ก็เพียงคะ”

เอาละครับ ผู้เขียนได้เล่าเรื่องของครอบครัวตัวอย่างที่แสนจะน่ารักไปแล้ว ท่านผู้อ่านเห็นเป็นอย่างไรบ้าง พวกเขามีจิตใจโอบอ้อมอารี รักถิ่นกำเนิด เป็นตัวแทนของพื้นที่ที่นำผลผลิตออกสู่ตลาดให้เป็นที่ยอมรับทั่วประเทศ แต่ที่นั่นแหละครับ เรียวแรงคงอยู่ได้แค่ที่อำเภอ สอยดาวเท่านั้น ไม่สามารถจะผลัดกันของที่มีคุณภาพไปทั่วทุกจังหวัด

ผู้เขียนแนะนำอย่างนี้ครับ ผู้อ่านที่ต้องการผลิตน้ำลูกสำรองแต่ไม่สามารถหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพและราคาถูก ก็ติดต่อปรึกษาหาลูกสำรองเพื่อนำมาผลิตแทนรังนกเทียม ที่มีคุณค่าทางสารอาหารมากกว่ากันเป็นไหนๆ ก็น่าจะดีนะครับ เพราะซ้อแอ้วก็มีวัตถุดิบที่พร้อมจะแบ่งปันให้อยู่แล้วครับ ที่ ซันธชัยการเกษตร 188/8 หมู่ 1 ตำบลปะตง อำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี โทรศัพท์ (039) 381-036, (039) 381-390 หรือ (01) 949-7907 หาไม่ยากครับ จะมาจากจังหวัดสระแก้วก็ได้ หรือจากอำเภอเมืองจันทบุรี ก็ได้ครับ ■

ความกตัญญูไม่เคยหายาก